

CLEMENS WISSE

**De jonge boerin
van Madezicht**



GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

‘Nou je kaken op elkaar en dooreten!’ Teun Bieshof moet even zijn gezag laten gelden, want met vijf kinderen van wie de oudste pas twaalf is, is dat wel nodig.

‘Hoe kan ik nou dooreten als ik mijn kaken op elkaar moet houden,’ lacht Maartje, de oudste van het stel. ‘Bovendien ben ik klaar en dan mag ik toch wel vertellen wat ik vandaag gehoord heb?’

‘Gaat het soms weer over dat verwend jongetje van Madezicht?’ vraagt moeder Trees. Maartje knikt en zegt dat Henk altijd spannende verhalen heeft. ‘Veel meer dan de andere jongens,’ vindt ze.

‘Dat is toch dat nakomertje op Madezicht,’ herinnert vader Teun zich. ‘Geen wonder dat die verwend wordt. Zijn oudste zuster is al getrouwd en Gonda is nog wel thuis, maar die is ook al over de twintig.’

‘Maar Henk heeft al een eigen paard, hoor!’ weet Maartje en zegt dan dat zij ook

een eigen paard wil.

‘Een echt paard of een hobbelpaard? Je zegt het maar, want ik heb geld zat!’ Teun maakt maar een grapje, want als eenvoudige knecht van de plaatselijke meelhandelaar kan hij geen bokkensprongen maken. Kinderen van rijke boeren pochen op school vaak over hun bezittingen en jagen daarmee de klasgenootjes van mindere komaf op stang. Henkie Cromhout loopt daarbij voorop, heeft hij al meermalen geconcludeerd naar aanleiding van de uitlatingen van zijn oudste dochter.

Als hij meel op Madezicht moet afleveren komt hij het joch weleens tegen. Geen onaardig knulletje, maar een beetje over het paard getild. Dat kan ook bijna niet anders als er zo’n groot leeftijdsverschil is met je zusters. Teun kent de bewoners van die hoeve al vele jaren en hij weet dat de boer, Gerrit Cromhout, zich allang tevredengesteld had met twee dochters, want toen zijn jongste tien was rekende hij niet meer op nog een nakomeling. Maar hij had het mis. Waar niemand nog op gerekend had, gebeurde: Jaan Cromhout, de statige boerin, kreeg op haar zesenvestigste nog een kind, en wel een jongen. Dit tot grote vreugde en trots van vader Gerrit, want met

een zoon had hij tevens een opvolger op Ma-
dezicht, de imposante hoeve die al bijna twee
eeuwen het onbezwaarde familiebezit van de
Cromhouts is.

‘En Henk heeft beloofd dat hij een keer op
zijn paard naar school komt,’ weet Maartje
nog te melden, en daar zijn vooral haar twee
schoolgaande zusjes van onder de indruk. De
twee kleine broertjes weten nog niet precies
waar het over gaat en die doen vooral hun
best zoveel mogelijk van het schaarse voedsel
naar binnen te werken. Ze gunnen zich wei-
nig tijd om te praten en te luisteren.

‘Waar laat hij het paard dan als hij ermee
naar school komt?’ wil moeder weten, maar
daar moet Maartje het antwoord op schuldig
blijven. Wat ze wel weet, is dat Henk haar ge-
vraagd heeft een keer met hem een ritje op
zijn paard te maken, maar dat vertelt ze niet,
want dan wordt het haar misschien verboden
en dat risico wil ze niet lopen. Ze bewondert
Henk om zijn knappe kop en zijn bravoure.

‘Vinden ze het thuis goed dat je een ritje met
me op het paard gaat maken, Maartje?’ vraagt
Henk de volgende dag als ze elkaar op het
schoolplein ontmoeten.

‘Ik heb het niet gevraagd, want ik ben bang dat het dan niet mag,’ bekent Maartje eerlijk en Henk moet er een beetje om lachen.

‘Iets doen wat niet mag, is lekker spannend,’ vindt hij en Maartje is het met hem eens.

‘Wanneer wil je dat ritje dan maken, Henk?’

‘Morgen.’

‘Kom je morgen op je paard naar school?’

‘Ja.’

‘Maar waar laat je het beest dan als je de klas in moet?’

‘Bij ome Piet.’

‘O, dat is vlakbij.’ Op het kleine dorp aan de Made kent iedereen elkaar en Maartje weet dat de hoeve van Piet Cromhout aan de rand van het dorp, op nog geen vijf minuten lopen van de school ligt.

De volgende dag blijkt Henk woord gehouden te hebben, want op het schoolplein hoort Maartje meisjes erover praten. ‘Hij reed de school voorbij en ik ben benieuwd of hij nog terugkomt,’ zegt een van de meisjes. Lang wordt haar nieuwsgierigheid niet op de proef gesteld, want nog geen vijf minuten later komt Henk er al aan. Hij komt rechtstreeks op

Maartje af en fluistert haar in het oor: 'Het paard staat bij ome Piet en na schooltijd gaan we een ritje maken, goed?' Zij knikt en krijgt meteen een kleur.

'Wat staan jullie daar te smoezen?' willen de meiden weten, maar Henk schudt zijn hoofd.

'Jullie mogen wel alles eten, maar niet alles weten, dames,' lacht hij en dan zijn de 'dames' jaloers op Maartje. Tijd om dat te laten blijken hebben ze niet, want de lessen beginnen en dan moet er geluisterd worden. Daar heeft Maartje nogal moeite mee, want ze is vol van de gedachte dat ze nog diezelfde dag een ritje op het paard van Henk Cromhout mag maken.

'Jij, Maartje! Wat zit je te dromen? Het is jouw beurt om verder te lezen.' Meester Fijma kijkt haar streng aan. Hij is het van Maartje Bieshof niet gewend dat zij zo afwezig is. 'Weet je niet waar Antje gebleven is?' En dan schudt Maartje haar hoofd en bloost ze tot achter haar oren. De meester moet haar zeggen waar ze moet beginnen en dan doet ze haar uiterste best zo goed en zo duidelijk mogelijk te lezen. De rest van de leesles zit ze in spanning, want stel je voor dat ze moet

schoolblijven; dan kan ze niet met Henk gaan rijden. Maar tot haar opluchting gebeurt er verder niets en als de school uitgaat, volgt ze Henk naar de hoeve van zijn ome Piet. 'Wie heb je nou meegebracht?' vraagt die en als Henk zegt dat ze Maartje Bieshof is, haalt hij met een bedenkelijk gezicht zijn schouders op. Hij zegt er niets van, maar het is wel duidelijk dat hij de dochter van een knecht nou niet bepaald geschikt gezelschap vindt voor zijn neef.

'Ga even op dat walletje staan, dan trek ik je op het paard,' zegt Henk en Maartje volgt zijn advies op. Als ze achter hem op de brede rug van het paard zit, houdt ze zich stevig aan haar held vast, want ze vindt het toch wel een beetje eng, zo hoog op dat grote paard. Toch overwint ze haar angst algauw, want ze voelt zich vereerd zo met de vlotte boerenzoon door het dorp te rijden. Gordijntjes worden opzij geschoven en dan lacht Henk dat ze begluurd worden.

'Ik heb er thuis niks van gezegd, maar nu kan ik het natuurlijk niet meer geheim houden,' concludeert ze en Henk is het met haar eens, maar vindt dat ze er zich niets van aan moet trekken.

‘We gaan fijn een rondje om het meer maken, Maartje,’ belooft hij en spoort het paard aan tot een rustige draf.

‘Niet te hard, hoor!’ steunt Maartje. Ze moet zich nog steviger aan Henk vasthouden en die moet erom lachen. Hij vindt het wel spannend met een meisje zo dicht tegen hem aan. Bij de bosrand aangekomen rijden ze onder laaghangende takken door. Een van die takken raakt haar gezicht en daardoor ontstaat er een schram op haar wang. ‘Au!’ roept ze geschrokken en dan houdt Henk het paard in en stijgen ze af. Met zijn zakdoek dept hij het bloed en stelt haar gerust dat de schram niet diep is, maar Maartje is toch geschrokken en dus rijden ze maar rechtstreeks naar huis.

‘Waar kom jij nou zo laat vandaan en hoe kom je aan die schram op je gezicht?’ Moeder Trees Bieshof is het van haar oudste niet gewend dat ze zo laat uit school komt en ze schrikt van de schram op haar gezicht.

‘Ik zal het je maar eerlijk vertellen, moe, want het komt toch uit,’ verzucht Maartje.

‘Wat moet je me eerlijk vertellen?’

‘Ik heb een ritje op het paard van Henk Cromhout gemaakt.’

‘Alleen?’

‘Nee, bij Henk achterop.’

‘Maar kind, hoe haal je zoiets nou in je hoofd? Het is toch niks voor een meisje om met die jongen van Madezicht op een paard door het dorp te rijden. Je lijkt wel gek!’

‘Overdrijf nou niet zo, moe; wat geeft dat nou, zo’n ritje.’

‘Over welk ritje heb je het?’ vraagt vader Teun, die zojuist zijn laatste vracht meel heeft afgeleverd en hongerig aan tafel schuift. ‘En hoe kom je aan die schram op je wang?’ wil ook hij weten.

‘Je zult het niet willen geloven, Teun, maar ze heeft met die jongen van Madezicht op diens paard door het dorp gereden. Ik schaam me dood,’ antwoordt moeder Trees in de plaats van haar dochter.

‘Samen met Henkie Cromhout op een paard?’ Teun kijkt zijn dochter met een ongelovig gezicht aan en als Maartje knikt, reageert hij al eender als zijn vrouw. ‘Zoiets doe je als meisje toch niet! Trouwens, dat rijke verwende joch is geen omgang voor jou. Laat het niet weer gebeuren!’ Hij kijkt zijn dochter met een bestraffende blik aan, maar in zijn hart is hij toch wel een beetje trots op haar. De zoon van Gerrit Cromhout, de toekomstige

boer van de machtige hoeve Madezicht, kiest zijn dochter uit om met hem te gaan paardrijden.

‘Ben je gevallen?’ vragen de meisjes de volgende dag als Maartje op school komt met de schram op haar wang.

‘Nee, ons konijntje was losgebroken en ik moest het uit de struiken halen en daarbij heb ik mijn wang opengehaald aan een tak,’ verzint Maartje. Ze wil niet vertellen dat ze de schram opgelopen heeft toen ze met Henk op diens paard langs het meer reed, maar dat ritje kan ze niet geheimhouden, want een van de meisjes heeft haar gezien en vertelt het ook.

‘Jij met Henk op het paard?’ vragen ze in koor en als Maartje dan maar knikt, kijken ze haar met een jaloerse blik aan, want Henk is de bink van de school. Hij heeft altijd geld en mooie spullen en nu ook al een eigen paard.

De dochters van rijke boeren halen nuffig hun neus op voor de arme meisjes, die natuurlijk geen enkele kans maken bij Henk. Maar intussen zijn ook zij jaloers op Maartje. Ze gaan naar de laatste schoolklas en beginnen al een beetje naar de jongens te gluren.